

University of Groningen

"Willens en wetens"

Hopstaken, Liliane Elisabeth Maria

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1994

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Hopstaken, L. E. M. (1994). "Willens en wetens": ziekmelden als beredeneerd gedrag. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Bijlagen

- Bijlage 1A. Overzicht relaties attitude en subjectieve sociale norm met intentie (Sheppard, Hartwick & Warshaw, 1988)
- Bijlage 1B. Overzicht relaties intentie en gedrag (Sheppard, Hartwick & Warshaw, 1988)
- Bijlage 2. Steekproeftrekking
- Bijlage 3. Resultaten interviews
- Bijlage 4. De vragenlijst
- Bijlage 5A. Correlaties attitude met overwegingen, evaluaties en combinatie van deze
- Bijlage 5B. Correlaties attitude tegenover wit, grijs en zwart verzuim en overwegingen, evaluaties en combinaties van beide
- Bijlage 6. Beschrijving subgroepen, onderscheiden naar verzuimduur

BIJLAGE 1A

A META-ANALYSIS OF STUDIES INVESTIGATING THE RELATIONSHIP BETWEEN ATTITUDES AND SUBJECTIVE NORMS-INTENTIONS

Study	Activity	Goal	Choice	Measure	<i>n</i>	<i>r</i>
Ajzen(1971)	Choose alternative in PDG	Behavior	Choice	Intention	216	0.82
Ajzen and Fishbein(1969)	Go to a party	Behavior	No choice	Estimate	100	0.82
	Visit an exhibition of modern art	Behavior	No choice	Estimate	100	0.72
	Watch a western onTV	Behavior	No choice	Estimate	100	0.71
	Go to a concert	Behavior	No choice	Estimate	100	0.79
	Play a game of poker	Behavior	No choice	Estimate	100	0.79
	Go to a French movie	Goal	No choice	Estimate	100	0.79
	Participate in a discussion	Behavior	No choice	Estimate	100	0.78
	Read a mystery novel	Behavior	No choice	Estimate	100	0.68
Ajzen and Fishbein(1970)	Choose alternative in PDG	Behavior	Choice	Intention	96	0.89
	Choose alternative in PDG	Behavior	Choice	Intention	96	0.85
Ajzen and Fishbein (1974)	Send instructions during lab game	Behavior	No choice	Not specified	144	0.76
	Follow instructions during lab game	Behavior	No choice	Not specified	144	0.69
Ajzen, Timko, and White(1982)	Vote in presidential election	Behavior	No choice	Not specified	140	0.52
	Smoke marijuana in next four weeks	Behavior	No choice	Not specified	140	0.80
Bagozzi(1981)	Donate blood	Goal	No choice	Estimate	95	0.28
Bearden and Woodside (1978)	Use marijuana in next four weeks	Behavior	No choice	Estimate	251	0.70
Bowman and Fishbein (1978)	Vote for referendum initiative	Behavior	Choice	Intention	81	0.92
Brinberg(1979)	Go to church	Behavior	No choice	Intention	91	0.68
	Go to church	Behavior	No choice	Intention	69	0.75
	Go to church	Behavior	No choice	Intention	49	0.57
Brinberg and Cussings (1984)	Purchase generic prescription drugs	Behavior	No choice	Intention	96	0.63
	Purchase generic prescription drugs	Behavior	No choice	Intention	109	0.63
Brinberg and Durand (1983)	Eat at a fast food restaurant	Behavior	No choice	Intention	154	0.66
Burnkrant and Page (1982)	Donate blood at campus drive	Goal	No choice	Estimate	124	0.41
Crawford and Boyer (1985)	Have a child in the next three years	Goal	No choice	Intention	163	0.75
DeVries and Ajzen (1971)	Cheat in college	Behavior	No choice	Intention	146	0.57
	Copy answers from others' tests	Behavior	No choice	Intention	146	0.65
	Allow others to copy from own test	Behavior	No choice	Intention	146	0.71
Fishbein and Ajzen (1980)	Purchase brand of beer	Behavior	Choice	Intention	37	0.75
Fisher(1984)	Use condom in next month--male students	Goal	Choice	Not specified	145	0.73

Continued

Study	Activity	Goal	Choice	Measure	<i>n</i>	<i>r</i>
Glassman and Fitzhenry (1976)	Purchase brand of coffee	Behavior	Choice	Not specified	127	0.66
	Purchase brand of detergent	Behavior	Choice	Not specified	127	0.64
	Purchase brand of gasoline	Behavior	Choice	Not specified	127	0.67
	Purchase brand of potato chips	Behavior	Choice	Not specified	127	0.70
Greenstein, Miller, and Weldon (1970)	Pursue a particular career	Goal	Choice	Not specified	88	0.68
Hom and Hulin(1981) -	Reenlist in National Guard	Behavior	No choice	Estimate	1009	0.79
Hom, Katerberg, and Hulin (1979)	Reenlist in National Guard	Behavior	No choice	Estimate	373	0.81
Jaccard and Davidson (1972)	Use birth control pills	Behavior	Choice	Intention	73	0.94
Jaccard and Davidson (1975)	Have two children	Goal	Choice	Intention	270	0.73
	Have a child in the next two years	Goal	No choice	Intention	270	0.84
	Use birth control pills	Behavior	Choice	Intention	270	0.84
Kantola, Syme, and Campbell (1982)	Conserve drinking water	Goal	No choice	Intention	125	0.46
Loken (1983)	Watch rerun of particular TV program	Behavior	Choice	Not specified	56	0.68
Loken and Fishbein (1980)	Have a child in next three years	Goal	No choice	Intention	100	0.92
Lutz(1973a)	Purchase football tickets	Behavior	No choice	Not specified	100	0.23
	Purchase football tickets	Behavior	No choice	Not specified	77	0.75
Lutz (1973b)	Purchase brand of detergent	Behavior	Choice	Not specified	246	0.64
McCarty(1981)	Use condoms--male students	Goal	Choice	Not specified	53	0.61
	Use condoms--male students	Goal	Choice	Not specified	41	0.70
	Use birth control pills--female students	Behavior	Choice	Not specified	29	0.77
	Use birth control pills--female students	Behavior	Choice	Not specified	76	0.76
	Rely on partner using pill--male students	Goal	Choice	Not specified	25	0.49
	Rely on partner using pill--male students	Goal	Choice	Not specified	67	0.76
Newman(1974)	Be absent from work	Behavior	No choice	Estimate	108	0.45
	Resign from job	Behavior	No choice	Estimate	108	0.70
Pagel and Davidson(1984)	Use particular methods of birth control	Behavior	Choice	Estimate	67	0.56
Pomazal and Brown(1977)	Smoke marijuana	Behavior	No choice	Intention	101	0.75
Pomazal and Jaccard (1976)	Donate blood during campus drive	Goal	No choice	Not specified	270	0.60
Raju, Bhaghat, and Sheth (1975)	Purchase particular make of automobile	Goal	Choice	Estimate	243	0.47

BIJLAGE 1A

Continued

Study	Activity	Goal	Choice	Measure	<i>n</i>	<i>r</i>
Ryan(1974)	Purchase brand of toothpaste	Behavior	Choice	Not specified	90	0.47
	Purchase particular make of automobile	Goal	Choice	Not specified	80	0.76
Ryan(1978)	Purchase brand of toothpaste	Behavior	Choice	Not specified	97	0.66
Ryan(1982)	Purchase brand of toothpaste	Behavior	Choice	Intention	80	0.71
Ryan and Bonfield (1980)	Apply for loan at particular credit union	Behavior	Choice	Estimate	99	0.47
Schlegel, Crawford, and Sanborn (1977)	Drink alcoholic beverage--high school students	Goal	No choice	Not specified	196	0.75
	Drink beer--high school students	Goal	No choice	Not specified	417	0.69
Smetana and Adler(1980)	Have an abortion	Goal	No choice	Estimate	136	0.72
Songer-Nocks (1976)	Choose alternative in lab game	Behavior	Choice	Intention	320	0.77
Stutzman and Green (1982)	Conserve energy	Goal	No choice	Estimate	67	0.24
	Raise home thermostat--students	Goal	No choice	Estimate	67	0.42
	Lower water heater thermostat--students	Goal	No choice	Estimate	67	0.43
	Use fan instead of air conditioner	Behavior	Choice	Estimate	67	0.35
	Conserve energy	Goal	No choice	Estimate	364	0.36
	Raise home thermostat--consumers	Behavior	No choice	Estimate	364	0.41
	Use fan instead of air conditioner	Behavior	Choice	Estimate	364	0.56
Warshaw(1980)	Purchase detergent	Behavior	No choice	Estimate	178	0.55
	Purchase shampoo	Behavior	No choice	Estimate	178	0.60
	Purchase brand of detergent	Behavior	Choice	Estimate	178	0.71
	Purchase brand of shampoo	Behavior	Choice	Estimate	178	0.57
	Purchase brand of gum	Behavior	Choice	Estimate	34	0.76
	Purchase particular magazine	Behavior	Choice	Estimate	34	0.59
	Purchase brand of soft drink	Behavior	Choice	Estimate	34	0.66
	Dine at an expensive restaurant--students	Goal	No choice	Estimate	34	0.42
Weddle and Bettman (1973)	Purchase term paper	Goal	No choice	Not specified	57	0.26
Wilson, Mathews, and Harvey (1975)	Purchase brand of toothpaste	Behavior	Choice	Estimate	162	0.67
Zuckerman and Reis (1978)	Donate blood at campus drive	Goal	No choice	Intention	251	0.46

A META-ANALYSIS OF STUDIES INVESTIGATING THE INTENTION-BEHAVIOR RELATIONSHIP

Study	Activity	Goal	Choice	Measure	<i>n</i>	<i>r</i>
Ajzen(1971)	Choose alternative in PDG	Behavior	Choice	Intention	216	0.80
	Choose alternative in PDG	Behavior	Choice	Intention	96	0.94
Ajzen and Fishbein(1974)	Send instructions during lab game	Behavior	No choice	Not specified	144	0.69
Ajzen and Fishbein(1970)	Choose alternative in PDG	Behavior	Choice	Intention	96	0.85
	Follow instructions during lab game	Behavior	No choice	Not specified	144	0.21
Ajzen, Timko, and White(1982)	Vote in Presidential election	Behavior	No choice	Not specified	130	0.70
	Smoke marijuana in next four weeks	Behavior	No choice	Not specified	130	0.72
Bagozzi(1981)	Donate blood at campus drive this year	Goal	No choice	Intention	95	0.45
Bonfield (1974)	Purchase brand of grape drink	Behavior	Choice	Intention	158	0.40
Bowman and Fishbein(1978)	Vote for referendum initiative	Behavior	Choice	Intention	72	0.89
Brinberg and Durand (1983)	Eat at a fast food restaurant	Behavior	No choice	Intention	104	0.41
Davidson and Jaccard (1979)	Have a child in next two years	Goal	No choice	Intention	242	0.53
	Use birth control pills	Behavior	Choice	Intention	242	0.68
Davidson and Morrison (1983)	Use condoms--husband	Behavior	Choice	Estimate	203	0.76
	Use condoms--wives	Goal	Choice	Estimate	198	0.79
	Use pill, IUD, diaphragm--husbands	Goal	Choice	Estimate	203	0.86
	Use pill, IUD, diaphragm--wives	Behavior	Choice	Estimate	198	0.89
Davidson et al.(1985)	Vote for mayoral candidate	Behavior	Choice	Estimate	44	0.30
Fishbein, Ajzen, and McArdle (1980)	Sign up for alcohol unit	Behavior	No choice	Not specified	160	0.76
Fishbein and Coombs (1974)	Vote for presidential candidate	Behavior	Choice	Estimate	300	0.84
Fisher(1984)	Use condom in next month--male students	Goal	Choice	Not specified	44	0.44
Hom and Hulin(1981)	Reenlist in National Guard	Behavior	No choice	Estimate	236	0.70
Hom, Katerberg. and Hulin (1979)	Reenlist in National Guard	Behavior	No choice	Estimate	228	0.67
Jaccard, Knox, and Brinberg (1979)	Vote for Presidential candidate	Behavior	Choice	Estimate	119	0.86
Loken(1983)	Watch rerun of a particular TV program	Behavior	Choice	Not specified	56	0.58
Miniard, Obermiller, and Page (1982)	Purchase brand of soft drink	Behavior	Choice	Estimate	66	0.49
Newman(1974)	Be absent from work	Behavior	No choice	Estimate	108	0.10
	Resign from job	Behavior	No choice	Estimate	108	0.39
Oliver and Berger (1979)	Obtain a swine flu shot	Goal	No choice	Estimate	469	0.32
	Obtain a swine flu shot	Goal	No choice	Estimate	323	0.34
Pomazal and Jaccard (1976)	Donate blood during campus drive	Goal	No choice	Not specified	270	0.46
Schlegel, Crawford, and Sanborn (1977)	Drink type of alcoholic beverage in specific setting--high school students	Goal	Choice	Not specified	196	0.33

BIJLAGE 1B

Continued

Study	Activity	Goal	Choice	Measure	<i>n</i>	<i>r</i>
Sejwacz, Ajzen, and Fishbein (1980)	Lose weight in next two months	Goal	No choice	Not specified	88	0.16
	Perform five dieting behaviors for two months	Goal	No choice	Not specified	88	0.55
	Perform three exercise behaviors for 2 months	Goal	No choice	Not specified	88	0.54
Smetana and Adler(1980)	Have an abortion	Goal	No choice	Estimate	136	0.96
Vinokur-Kaplan (1978)	Have child in next two years	Goal	No choice	Not specified	239	0.55
Warshaw, Calantone, and Joyce (1968)	Donate blood in next two months	Goal	No choice	Intention	750	0.31
Warshaw and Davis(1984)	Go to the campus pub	Behavior	No choice	Estimate	83	0.57
	Skip class	Behavior	No choice	Estimate	83	0.52
	Watch a TV movie	Behavior	No choice	Estimate	83	0.48
	Drink alcohol	Behavior	No choice	Estimate	83	0.64
	Read a newspaper	Behavior	No choice	Estimate	83	0.53
	Read for pleasure	Behavior	No choice	Estimate	83	0.54
	Go to the dormitory pub	Behavior	No choice	Estimate	83	0.34
	Eat in a restaurant	Behavior	No choice	Estimate	83	0.50
	Have sex	Goal	No choice	Estimate	83	0.42
	Attend a sports event	Behavior	No choice	Estimate	83	0.48
	Perform an illegal behavior	Behavior	No choice	Estimate	83	0.55
Warshaw and Davis (1985)	Eat only nonfattening foods	Goal	No choice	Intention	84	0.25
	Go to a party	Behavior	No choice	Intention	84	0.65
	Take a walk	Behavior	No choice	Intention	84	0.38
	Eat an apple	Behavior	No choice	Intention	84	0.46
	Watch something good on TV	Behavior	No choice	Intention	84	0.42
	Eat some junk food	Behavior	No choice	Intention	84	0.29
	Go to weekend job	Behavior	No choice	Intention	84	0.86
	Go out with friends on Saturday night	Behavior	No choice	Intention	84	0.51
	Take a nap	Behavior	No choice	Intention	84	0.38
	Smoke some cigarettes	Behavior	No choice	Intention	84	0.71
	Study a few hours	Behavior	No choice	Intention	84	0.23
	Drink a soft drink	Behavior	No choice	Intention	84	0.39
	Converse with an attractive stranger	Goal	No choice	Intention	84	0.49
	Write a letter	Behavior	No choice	Intention	84	0.36
	Eat a good meal	Behavior	No choice	Intention	84	0.29

Continued

Study	Activity	Goal	Choice	Measure	<i>n</i>	<i>r</i>
	Have a sandwich	Behavior	No choice	Intention	84	0.51
	Go out for dinner	Behavior	No choice	Intention	84	0.40
	Take vitamins	Behavior	No choice	Intention	84	0.67
	Eat only nonfattening foods	Goal	No choice	Estimate	113	0.33
	Go to a party	Behavior	No choice	Estimate	113	0.56
	Take a walk	Behavior	No choice	Estimate	113	0.58
	Eat an apple	Behavior	No choice	Estimate	113	0.51
	Watch something good on TV	Behavior	No choice	Estimate	113	0.46
	Eat some junk food	Behavior	No choice	Estimate	113	0.41
	Go to weekend job	Behavior	No choice	Estimate	113	0.83
	Go out with friends on Saturday night	Behavior	No choice	Estimate	113	0.57
	Take a nap	Behavior	No choice	Estimate	113	0.52
	Smoke some cigarettes	behavior	No choice	Estimate	113	0.88
	Study a few hours	Behavior	No choice	Estimate	113	0.33
	Drink a soft drink	Behavior	No choice	Estimate	113	0.62
	Converse with an attractive stranger	Goal	No choice	Estimate	113	0.29
	Write a letter	Behavior	No choice	Estimate	113	0.53
	Eat a good meal	Behavior	No choice	Estimate	113	0.24
	Make a sandwich	Behavior	No choice	Estimate	113	0.45
	Go out for dinner	Behavior	No choice	Estimate	113	0.45
	Take vitamins	Behavior	No choice	Estimate	113	0.78
Werner and Middlestadt(1979)	Use birth control pills	Behavior	Choice	Not specified	61	0.83
Zuckerman and Reis (1978)	Donate blood at campus drive	Goal	No choice	Intention	251	0.40

BIJLAGE 2

Steekproeftrekking

Om ervoor te zorgen dat de organisatie als geheel weerspiegeld wordt in de steekproef is eerst gekeken naar het *soort formatieplaats*, waarin de functies van de personeelsleden zijn onder te brengen, en naar het percentage dat deze functie- 'soort' van de totale formatie (= het totale personeelsbestand) vormt. Vervolgens is per soort formatieplaats berekend welk percentage van de steekproef uit een dergelijke formatieplaats diende te bestaan. Vermenigvuldigen we deze percentages met twintig en ronden we de uitkomst naar boven toe af dan komen we op het aantal respondenten, per formatieplaats, in de steekproef (zie Tabel 1). Van de formatieplaatsen voor welke het afgeronde aantal respondenten op 'nul' uitkomt zijn de percentages die zij van het totale aantal formatieplaatsen bestrijken bij elkaar opgeteld (1,38%) en afgerond; dit is de categorie 'overige'. Uit deze categorie is één formatieplaats getrokken.

Tabel 1. Aantal respondenten per formatieplaats

soort formatie plaats	aantal respondenten
verplegend en verzorgend personeel	10
civiel of huishoudelijk personeel	3
para-medisch personeel	2
administratief personeel	1
technisch personeel	1
medisch personeel	1
sociaal-wetenschappelijk personeel	1
<i>Uit overige:</i>	1
directie, staf en secretariaat	
pedagogisch personeel	
laboratorium personeel	
communicatie personeel	
extern personeel	
Totaal	20

De formatieplaats 'verplegend personeel' wordt vertegenwoordigd door 10 respondenten welke verdeeld zijn over de vier organisatieclusters waarin het verplegend personeel werkzaam is (te weten het langdurig verblijf (longstay), kortdurend verblijf, dagopnames en poliklinische behandeling (shortstay), verblijf voor lichamelijk gehandicapten psychiatrische patiënten (dubbel-gehandicapten) en de jeugdpsychiatrische afdelingen (kinder- en jeugdpsychiatrie)). Door van alle vier clusters werknemers voor het interview te selecteren wordt getracht eventuele verschillen tussen het werk binnen de diverse clusters te ondervangen. Dassen et al. (1992) geven immers aan dat psychiatrisch verpleegkundigen niet zozeer een algemene beroepsidentificatie ontwikkelen, maar deze ontleen aan de afdeling waar zij werkzaam zijn waarbij de soort patiëntenpopulatie een belangrijke rol speelt. Tevens worden op deze manier vragen voorkómen omtrent waarom er van het ene cluster wel en van het andere cluster geen werknemers worden geïnterviewd.

Geslacht en *leeftijd* zijn factoren die ziekteverzuim beïnvloeden (o.a. Smulders, 1984b; Klein-Hesselink et al., 1993). Vrouwen verzuimen meer dan mannen, maar mannen melden zich voor een langere periode ziek. Naarmate de leeftijd stijgt stijgt ook de frequentie waarmee men zich ziekmeldt (Chadwick-Jones, Nicholson & Brown, 1982; Grosfeld, 1988; Johns, 1978; Porter & Steers, 1973; Schalk, 1989). Om deze reden is er voor gekozen om ook deze twee punten, verdeling van leeftijd en geslacht over het gehele personeelsbestand, tot criteria te maken voor het bepalen van de steekproef. Hoewel het functie-niveau tevens een variabele is met invloed op ziekteverzuim (o.a. Grosfeld, 1988), is dit niet als afzonderlijk criterium meegenomen in de samenstelling van de steekproef; dit in verband met beperkingen om over een betrouwbare indeling van het personeelsbestand naar functieniveau te beschikken. Anders dan in de productie-gerichte organisaties bekleeden vrouwen in de gezondheidszorg niet in

extreme mate de lagere functies, aangezien functies met een lagere schaal dan die van verpleegkundigen in redelijke mate worden uitgeoefend door mannelijk personeel (facilitaire diensten). Aangezien 57% van het personeelsbestand gevormd wordt door vrouwen en 43% door mannen zal de steekproef moeten bestaan uit 11 vrouwen en 8 mannen.

Op basis van de door de organisatie gehanteerde leeftijdscategorieën is getracht om, door middel van sommatie van deze categorieën, zoveel mogelijk een normaalverdeling te benaderen. We komen dan tot de volgende drie categorieën (naar geboortejaar):

- 1975 tot en met 1961
- 1960 tot en met 1951
- 1950 tot en met 1925

Tot slot vormt *het aantal ziekgemelde dagen* een selectie criterium. De steekproef vormt geen weerspiegeling van de organisatie wat de exacte hoeveelheid verzuimde dagen betreft. Het ziekteverzuimregistratiesysteem bood toen namelijk geen mogelijkheid om na te gaan hoe deze verdeling over het personeelsbestand er uitzag. Bij het trekken van de steekproef zijn de drie volgende categorieën gehanteerd: lager dan gemiddeld aantal dagen verzuim, gemiddeld aantal dagen verzuim en hoger dan gemiddeld aantal dagen verzuim.

Vrouwen hebben over het jaar 1989 gemiddeld 36 dagen verzuimd, mannen 22 dagen. De categorie 'gemiddelde verzuim' is op deze gegevens gebaseerd. De ondergrens is bepaald door een week van het gemiddeld aantal verzuimdagen af te trekken, voor de bovengrens is er een week bij opgeteld. Bovenstaande heeft tot gevolg dat de categorieën voor vrouwen verschillen van die voor mannen.

Tabel 2. Verzuimcategorieën naar geslacht

verzuimde dagen	aantal verzuimde dagen	
	vrouwen	mannen
< gemiddeld	≤ 28	≤ 14
gemiddeld incl. marge	$29 \leq x \leq 43$	$15 \leq x \leq 29$
> gemiddeld	≥ 44	≥ 30

Vervolgens is een derde deel van de steekproef aan de drie verschillende categorieën gekoppeld. De variabelen geslacht, leeftijd en verzuimde dagen zijn door middel van a-selectie trekking aan de verschillende formatieplaatsen toegevoegd. De kans voor elke vertegenwoordiger van een bepaalde formatieplaats om in de steekproef te worden opgenomen wordt weergegeven in hoofdstuk III, Tabel 1.

BIJLAGE 3

Resultaten interviews

De kern van de antwoorden van de geïnterviewden op de vragen wordt hier min of meer letterlijk weergegeven. De indeling is als volgt:

1. genoemde overwegingen bij "gaan werken"
2. genoemde overwegingen bij ziekmelden
3. referentie-personen met betrekking tot sociale beïnvloeding
4. zelfeffectiviteit om te gaan werken
5. zelfeffectiviteit om ziek te melden
6. barrières

Alle antwoorden (met eenzelfde strekking) zijn door meerdere geïnterviewden gegeven, met uitzondering van de opmerkingen onder de 'restcategorieën', die slechts één keer zijn gemaakt. Antwoorden die tot eventuele herkenbaarheid van de geïnterviewde leiden, zijn niet in het overzicht opgenomen.

Vragen: Overwegingen bij "gaan werken"

- Vindt u het leuk om naar uw werk te gaan? Waarom?
- Zijn er ook minder leuke aspecten aan uw werk?

Antwoorden:

Gevolgen van "gaan werken"
goed team leuk team prima team heel fijn team leuk contact met collega's prettige samenwerking we kunnen goed met elkaar werken leuke collega's leuk team leuke collega's leuke collega's collega's hebben veel voor elkaar over omgaan met collega's
vrij hoge werklast soms te hoge werkdruk heel erg druk werkdruk is op bepaalde tijden heel erg hoog geen tijd om vakantie op te nemen hoge werkdruk alleen tijd voor noodzakelijke dingen team staat altijd onder druk altijd druk
ik vind het fijn om mensen te verzorgen verzorging van mensen mensen worden goed verzorgd contact met patiënten omgaan met mensen verzorgen van mensen je betekent iets voor iemand

<p>Vervolg: gevolgen van "gaan werken"</p> <p>ik kan me verder ontwikkelen mogelijkheid tot studeren ruimte om verder te komen, nieuwe dingen te leren ik leer het werk goed ik krijg de ruimte om mijn eigen werk uit te bouwen een invulling van wat je als persoon in deze wereld wilt bereiken het werk is iedere keer weer een uitdaging</p>
<p>goede werksfeer goede werksfeer groep is gezellig leuke sfeer op de afdeling goede sfeer sfeer is goed</p>
<p>soms teveel tijd verdoen met vergaderen geen tijd voor team-meetings geen tijd voor werkoverleg geen duidelijk directe communicatie goed overleg vergaderen</p>
<p>mensen melden zich ziek wat opgevangen moet worden veel zieke collega's diensten moeten overnemen van zieke collega's onverwacht moeten invallen in het weekend word ik soms gebeld om te komen werken we moeten soms schuiven omdat er een ziek is</p>
<p>ik word helemaal vrijgelaten door mijn werkgever ik regel m'n eigen werkindeling en afspraken te weinig verantwoordelijkheid wij hebben een grote zelfstandigheid voel me verantwoordelijk voor wat er op de afdeling gebeurt verantwoordelijkheid</p>
<p>lage bezetting we komen handen tekort te weinig personeel te weinig mensen niet genoeg extra hulp</p>
<p>beleidsmatige interventies zijn m.i. soms niet juist; proberen dat op afdelingsniveau op te vangen je bent nauwelijks betrokken bij het beleid er wordt te weinig gedaan aan het onderling wisselen van staffuncties hoe men op Voorburg met de medische staf omgaat vind ik slecht te weinig maatschappelijk werkers voor contacten met ouders</p>
<p>met mensen samen werken in teamverband werken in team werken klein team</p>

BIJLAGE 3

<p>Vervolg: gevolg van "gaan werken" onregelmatig werken regelmatig gebroken diensten onregelmatige diensten je leefpatroon is anders doordat je nachtdienst hebt</p>
<p>afwisselend werk (4x)</p>
<p>veel met uitzendkrachten werken inschakelen van uitzendkrachten er is geen uitzendpersoneel te krijgen werken met invalkrachten</p>
<p>je voelt de spanning op de afdeling stijgen spannend werk bij tijden een sluimerende agressie op de afdeling je komt vaak in aanraking met agressieve patiënten</p>
<p>dynamisch werk dynamische afdeling enorme dynamiek binnen mijn werkveld</p>
<p>geeft voldoening ga met een voldaan gevoel naar huis het geeft voldoening als je mensen echt kunt helpen</p>
<p>geen tijd om leuke dingen te doen met patiënten geen tijd om leuke dingen met de patiënten te doen geen tijd voor contact met patiënten</p>
<p>vergt veel inspanning kost erg veel energie soms heel vermoeiend</p>
<p>moeilijke samenwerking met het hoofd hoofd dienst functioneert niet slechte leiding; geen vertrouwen in groep en mijzelf</p>
<p>salaris ik kan er veel geld mee verdienen ik beschik over geld om mijn gezin te onderhouden</p>
<p>confrontatie met suicide confrontatie met de dood suicide pogingen</p>
<p>zorgen dat het team goed functioneert ik moet er veel voor doen om het onder elkaar gezellig te houden</p>
<p>je hebt iets om handen zo ben ik niet altijd thuis</p>
<p>moe van het reizen grote woon-werkafstand</p>
<p>patiëntenpopulatie wordt steeds moeilijker problematiek van patiënten wordt steeds moeilijker</p>

<p>Vervolg: gevolgen van "gaan" werken lijnen zijn niet duidelijk plaats van de afdeling in het geheel is onduidelijk</p>
<p>ik voel me betrokken bij de patiënten ik ben gehecht aan de patiënten van de afdeling</p>
<p>interessant vak interessant werk</p>
<p>ik sta er soms alleen voor werk regelmatig alleen</p>

Vragen: Overwegingen bij ziekmelden

- Voelt u zich wel eens bezwaard als u zich ziek meldt?
    Waarom?
- Wat zijn de consequenties als u niet gaat werken?
    (Eventueel: zijn er ook positieve consequenties?)

Antwoorden:

<p>Gevolgen van "ziekmelden"</p>
<p>een afdeling wordt ermee belast extra werk voor collega's iemand anders moet terug komen collega's moeten harder werken collega's moeten overnemen: harder werken mensen moeten gaan switchen van diensten collega's moeten overnemen ik belast anderen op de afdeling collega neemt waar er worden uitzendkrachten ingehuurd of mensen van een andere afdeling</p>
<p>werk blijft liggen er blijft werk liggen blijft veel werk liggen; komt op mijn schouders terecht alles blijft liggen dingen blijven liggen later moet ik m'n werk inhalen werk gaat wel door werk blijft liggen alles ligt plat</p>
<p>ik slaap veel tijd om uit te rusten (fysiek) uitgerust als ik terug kom je kunt aan jezelf werken ik kom beter terug dan ik was voor ik ging je kunt lichamenlijk uitrusten</p>
<p>ziek in bed liggen tijd om te herstellen beter worden herstellen</p>

BIJLAGE 3

<p>Vervolg: gevolgen van "ziekmelden"   collega's leven mee   collega's leven echt mee, bellen op over hoe 't gaat   collega's zijn geïnteresseerd in hoe het met je gaat</p>
<p>afdeling belt om te vragen wanneer je weer komt   je wordt gebeld wanneer je weer kunt komen</p>
<p>teruggang in relatie met cliënten   afspraken met cliënten kunnen niet doorgaan</p>

Vragen: SUBJECTIEVE SOCIALE NORM

- Hoe wordt er op uw werk over ziekteverzuim gedacht?
- Als u denkt aan de mensen in uw eigen omgeving (privé), hoe denkt men daar in het algemeen over ziekteverzuim?
- Door wie laat u zich beïnvloeden als u overweegt om zich ziek te melden?

Antwoorden:

<p>Subjectieve sociale normen</p>	
<p>mensen van mijn afdeling mensen in mijn privé-omgeving mijn man mijn vrouw kennissen organisatie directe leidinggevende coordinator baas thuis (ouderlijk) ouderlijk huis</p>	<p>Restcategorie referentiepersonen (1x genoemd): bedrijfsarts vader kinderen</p>

Vragen: WAARGENOMEN ZELFEFFECTIVITEIT

- Kost het u wel eens moeite om naar uw werk te gaan?
- Kunt u zich situaties herinneren waarin u het moeilijk kon opbrengen om te gaan werken?
- Waarom kon u dat niet/amper opbrengen? En wát maakte het toen zo moeilijk om toch te gaan werken?
- Idem dito voor ziekmelden

<p>Zelfeffectiviteit "gaan werken"</p>
<p>als er thuis iets is   als de kinderen iets mankeert; ik moet zeker zijn van goede opvang   als nacht onrustig is geweest vanwege de kinderen   als kind/familielid ziek zou zijn   als privé-omstandigheden ertoe leiden dat ik me niet fit voel   als het thuis heel moeilijk was</p>
<p>als het wat minder botert tussen collega's   als het bepalend is met welke collega's je werkt   als er spanningen zijn in het team   als het heel spannend is binnen het team   als je weet dat je met een bepaalde collega dienst hebt</p>

<p>Vervolg: zelfeffectiviteit "gaan werken"</p> <p>als de patiëntenpopulatie druk is als het erg druk is als het erg druk is op de afdeling als de werklast te hoog is als het heel druk is</p>
<p>als ik heel moe ben als ik moe ben als ik oververmoeid ben als ik moe ben als ik moe ben; na de zesde dag van mijn dienst</p>
<p>als het dreigend is op de afdeling als het heel spannend is binnen de patiëntenpopulatie als je weet dat de situatie op de afdeling gespannen is als het heel spannend is binnen de patiëntenpopulatie</p>
<p>als je een gewenste vrije dag niet krijgt als je exact de tegenovergestelde dienst krijgt dan die je vraagt als ik weet dat ik er alleen voorsta</p>
<p>als er conflicten zijn t.a.v. bestuurlijke zaken als er een aantal problemen bij elkaar komen werk is niet goed geregeld</p>
<p>als het mooi weer is bij mooi weer werk ik liever niet</p>
<p>als ik net terug ben van vakantie na de vakantie</p>
<p>als je weet dat je met invalkrachten moet werken als er veel invalkrachten op de afdeling zijn</p>
<p>op dagen waarop veel vergaderd wordt vergaderen is slecht georganiseerd</p>
<p>Zelfeffectiviteit "ziekmelden"</p>
<p>collega's moeten gebeld worden als er mensen uit de nachtdienst gebeld moeten worden er moet iemand van huis terugkomen collega's moeten nog harder lopen vervelend voor collega's; harder werken je weet dat er weinig personeel is; je kunt niet gemist worden een ander moet inspringen als ik me ziek meld en ik weet dat er al anderen ziek zijn</p>
<p>het werk blijft liggen alles blijft liggen werk moet later ingehaald worden kost soms veel moeite om de therapeutische relatie weer goed te krijgen afspraken met cliënten moeten afgezegd worden</p>

BIJLAGE 3

Vragen: **BARRIÈRES**

- Zijn er praktische problemen die het u kunnen beletten naar uw werk te gaan?

Antwoorden:

Barrières	
vrouw ziek ziekte in gezin als vrouw en/of kinderen ziek zijn toen vrouw s'nachts ziek werd	Restcategorie barrières (1x genoemd): schoonvader ernstig ziek ziekte van goede vrienden kinderopvang
vervoer staking vervoer als de auto het niet doet	

De VRAGENLIJST

De vragenlijst bestaat voor het grootste gedeelte uit vragen en uitspraken waarbij steeds **vijf** antwoordmogelijkheden gegeven worden. Het is de bedoeling dat u telkens **één** antwoord omcirkelt.

Voorbeeld:

"Als het regent dan blijf ik binnen"   1   2   3   4   5

- Hierbij betekent:**
1. Geheel mee oneens
  2. Mee oneens
  3. Niet mee oneens, niet mee eens
  4. Mee eens
  5. Geheel mee eens

Als u het met bovenstaande uitspraak geheel eens bent omcirkelt u de 5:

"Als het regent dan blijf ik binnen"   1   2   3   4   5

Als u het met bovenstaande uitspraak oneens bent omcirkelt u de 2:

"Als het regent dan blijf ik binnen"   1   2   3   4   5

Bij zeven vragen wordt u gevraagd een keuze te maken uit de volgende antwoordmogelijkheden:

1. Beslist wel
2. Waarschijnlijk wel
3. Waarschijnlijk niet
4. Beslist niet

Voorbeeld:

"Ik zal binnen blijven als het regent"

1. beslist wel
2. waarschijnlijk wel
3. waarschijnlijk niet
4. beslist niet

Als u waarschijnlijk wel binnen blijft als het regent omcirkelt u de 2.

Direkt op deze vragen volgt een tweede vraag die betrekking heeft op dezelfde situatie.

"Dat ik binnen blijf als het regent vind ik ....."

Acceptabel   3   2   1   0   1   2   3   **Verkeerd**

De antwoordcategorieën bij deze tweede vraag zijn:

3. Heel / helemaal
2. Nogal
1. Nauwelijks
0. Niet acceptabel, niet verkeerd

BIJLAGE 4.

Als u het heel acceptabel vindt dat u binnen blijft als het regent, omcirkelt u links de 3:

Acceptabel   3   2   1   0   1   2   3   **Verkeerd**

Als u het nauwelijks verkeerd vindt dat u binnen blijft als het regent, omcirkelt u rechts de 1:

Acceptabel   3   2   1   0   1   2   3   **Verkeerd**

Als u het niet acceptabel maar ook niet verkeerd vindt dat u binnen blijft wanneer het regent, omcirkelt u de 0 in het midden:

Acceptabel   3   2   1   0   1   2   3   **Verkeerd**

Er zijn geen "goede" en "slechte" antwoorden. Uw antwoord is het beste als het uw mening weergeeft.

Wilt u bij het invullen van de vragenlijst alstublieft rekening houden met de volgende aanwijzingen?

1. Omcirkelt u bij elke vraag slechts **één** antwoordmogelijkheid.
2. Als er geen antwoordmogelijkheid gegeven wordt die op u van toepassing is omcirkelt u dan het antwoord dat het dichtst bij uw eigen antwoord ligt.
3. Slaat u alstublieft geen vragen over.

Op de eerste pagina van de vragenlijst wordt u gevraagd een aantal persoonlijke gegevens in te vullen. Deze vragen zijn bijzonder belangrijk voor het verwerken van de vragenlijst. Alle antwoorden worden vertrouwelijk gecodeerd en ingevoerd in een computer. Uw persoonlijke gegevens en uw antwoorden op de vragen worden niet met elkaar in verband gebracht, waardoor uw medewerking aan het onderzoek volstrekt anoniem is. Er worden alleen berekeningen op groepsniveau gemaakt, bijvoorbeeld per cluster/dienst of per soort functie (verplegend personeel, civiel personeel etc.).

Om verschillende groepen samen te kunnen stellen is het wel **uitermate belangrijk** dat u de vragen op de volgende pagina beantwoordt.

Wij verzoeken u de vragen eerlijk te beantwoorden en verzekeren u nogmaals dat alle door u gegeven antwoorden vertrouwelijk verwerkt worden en anoniem blijven.

Alvast hartelijk bedankt voor uw medewerking !

<i>Algemene vragen.</i>	
Wat is uw functie?	.....
Binnen welk cluster/dienst werkt u?	.....
Op welke afdeling?	.....
Wat is uw leeftijd?	..... jaar
Wat is uw geslacht?	A. Man B. Vrouw
Werkt u:	A. Part-time (minder dan 38 uur per week) B. Full-time
Hoelang bent u in dienst van dit ziekenhuis?	..... jaar
Hoelang werkt u op uw huidige werkplek?	..... jaar
Hoe vaak heeft u zich het afgelopen jaar ziek gemeld?	..... keer
Hoeveel dagen (exclusief zwangerschapsverlof) bent u het afgelopen jaar afwezig geweest op grond van een ziekmelding?	..... dagen

BIJLAGE 4.

De volgende vragen gaan over wat de gevolgen op uw werk zijn als u zich ziek meldt. Wilt u aangeven in hoeverre u het hiermee eens bent?

1. **Geheel mee oneens**
2. **Mee oneens**
3. **Niet mee oneens, niet mee eens**
4. **Mee eens**
5. **Geheel mee eens**
0. **Niet van toepassing**

Wilt u tevens bij elke tweede vraag één van de vier antwoorden omcirkelen?

Wanneer u bij het eerste deel van de vraag antwoord 1, 2 of 3 hebt gekozen, dan dient u de tweede vraag als volgt te lezen:

"Stel dat (er werk blijft liggen), dan vind ik dat ....(helemaal niet vervelend etc.)".

Als ik me ziek meld, blijft er werk liggen.	1 2 3 4 5
... dat er dan werk blijft liggen vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend
Als ik me ziek meld, hebben mijn collega's extra werk.	1 2 3 4 5
... dat mijn collega's dan extra werk hebben vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend
Als ik me ziek meld, belt iemand van de afdeling op met de vraag wanneer ik weer kom werken.	1 2 3 4 5
... dat er dan opgebeld wordt om te vragen wanneer ik weer kom werken vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend
Als ik me ziek meld, word ik niet gemist omdat mijn werk volledig door collega's wordt overgenomen.	1 2 3 4 5
... dat ik dan niet gemist word omdat mijn werk volledig door collega's wordt overgenomen vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend
Als ik me ziek meld, kunnen afspraken met patiënten/bewoners niet doorgaan.	1 2 3 4 5
... dat deze afspraken dan niet door kunnen gaan vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend
Als ik me ziek meld, moet er een invalkracht worden opgeroepen.	1 2 3 4 5

... dat dan een invalkracht opgeroepen moet worden vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend	
Als ik me ziek meld, heeft dat nadelige gevolgen voor de patiënten/bewoners.	1 2 3 4 5	0
... dat dat dan nadelige gevolgen voor hun heeft vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend	
Als ik me ziek meld, belast ik mijn collega's daarmee.	1 2 3 4 5	
... dat ik dan mijn collega's daarmee belast vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend	
Als ik me ziek meld, kan mijn werk niet helemaal worden overgenomen.	1 2 3 4 5	
... dat mijn werk dan niet helemaal kan worden overgenomen vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend	
Als ik me ziek meld, komt de afdeling in de problemen.	1 2 3 4 5	0
... dat de afdeling dan in de problemen komt vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend	
Als ik me ziek meld, moeten er tijdelijk maatregelen genomen worden.	1 2 3 4 5	0
... dat er dan tijdelijk maatregelen genomen moeten worden vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend	
Als ik me ziek meld, stapelt het werk zich op tot ik terug ben.	1 2 3 4 5	
... dat het werk zich dan opstapelt vind ik:	1. helemaal niet vervelend 2. niet vervelend 3. wel vervelend 4. uiterst vervelend	

BIJLAGE 4.

De volgende vragen gaan over de gevolgen voor uzelf als u zich ziek meldt.

1. **Geheel mee oneens**
2. **Mee oneens**
3. **Niet mee oneens, niet mee eens**
4. **Mee eens**
5. **Geheel mee eens**

Wilt u bij elke tweede vraag aangeven in hoeverre die gevolgen prettig zijn door één van de vier antwoordmogelijkheden te omcirkelen?

Wanneer u bij het eerste deel van de vraag antwoord 1, 2 of 3 hebt gekozen, dan dient u de tweede vraag als volgt te lezen:

"Stel dat (ik tijd heb om te herstellen), dan vind ik dat ....(uiterst prettig etc.)".

Als ik me ziek meld, heb ik tijd om te herstellen.	1 2 3 4 5
... dat ik dan tijd heb om te herstellen vind ik:	1. uiterst prettig 2. prettig 3. niet prettig 4. helemaal niet prettig
Als ik me ziek meld, kan ik m'n werk even helemaal vergeten.	1 2 3 4 5
... dat ik m'n werk dan even helemaal kan vergeten vind ik:	1. uiterst prettig 2. prettig 3. niet prettig 4. helemaal niet prettig
Als ik me ziek meld, heb ik tijd om uit te rusten.	1 2 3 4 5
... dat ik dan tijd heb om uit te rusten vind ik:	1. uiterst prettig 2. prettig 3. niet prettig 4. helemaal niet prettig
Als ik me ziek meld, kan ik tot mezelf komen.	1 2 3 4 5
... dat ik dan tot mezelf kan komen vind ik:	1. uiterst prettig 2. prettig 3. niet prettig 4. helemaal niet prettig
Als ik me ziek meld, heb ik tijd om goed uit te zien.	1 2 3 4 5
... dat ik dan tijd heb om goed uit te zien vind ik:	1. uiterst prettig 2. prettig 3. niet prettig 4. helemaal niet prettig

Als ik me ziek meld, tonen collega's belangstelling voor hoe het met mij gaat.	1 2 3 4 5
... dat mijn collega's dan belangstelling tonen vind ik:	1. uiterst prettig 2. prettig 3. niet prettig 4. helemaal niet prettig
Als ik me ziek meld, kan ik afstand nemen van mijn werk.	1 2 3 4 5
... dat ik dan afstand kan nemen van mijn werk vind ik:	1. uiterst prettig 2. prettig 3. niet prettig 4. helemaal niet prettig

<i>Onderstaande uitspraken hebben betrekking op de mate waarin u het moeilijk vindt om u ziek te melden.</i>	
1. Geheel mee oneens	
2. Mee oneens	
3. Niet mee oneens, niet mee eens	
4. Mee eens	
5. Geheel mee eens	
Als ik me niet goed voel, vind ik het toch lastig om me ziek te melden.	1 2 3 4 5
Het kost mij moeite om me ziek te melden.	1 2 3 4 5
Eigenlijk kan ik het me niet veroorloven om me ziek te melden.	1 2 3 4 5
Als ik me ziek meld voel ik me bezwaard.	1 2 3 4 5
Ook al is het nodig, toch vind ik het moeilijk om me ziek te melden.	1 2 3 4 5
Me ziekmelden is bij mijn werk niet goed mogelijk.	1 2 3 4 5
Als ik me ziek meld voel ik me schuldig.	1 2 3 4 5
Ik zie er tegenop om me ziek te melden.	1 2 3 4 5
Als ik me ziek meld geeft dat mij een onprettig gevoel.	1 2 3 4 5

BIJLAGE 4.

In de volgende uitspraken wordt u gevraagd of u zich komend jaar ziek zou melden als de beschreven situatie zich voor zou doen. Daarna wordt per situatie uw mening over een ziekmelding in zo'n geval gevraagd.

Wilt u na de eerste vraag één van de vier genoemde antwoordmogelijkheden omcirkelen en bij elke tweede vraag één van de volgende antwoorden tussen 'acceptabel' en 'verkeerd' omcirkelen:

- 3. Heel / helemaal**
- 2. Nogal**
- 1. Nauwelijks**
- 0. Niet acceptabel, niet verkeerd**

Ik zal me dit jaar wel eens ziek melden als ik me niet helemaal fit voel...

- 1. beslist wel
- 2. waarschijnlijk wel
- 3. waarschijnlijk niet
- 4. beslist niet

... me ziek melden in dat geval vind ik: **acceptabel**   3   2   1   0   1   2   3   **verkeerd**

Ik zal me komend jaar wel eens ziek melden als ik er gewoon even genoeg van heb...

- 1. beslist wel
- 2. waarschijnlijk wel
- 3. waarschijnlijk niet
- 4. beslist niet

... me ziek melden in dat geval vind ik: **acceptabel**   3   2   1   0   1   2   3   **verkeerd**

Ik zal me dit jaar wel eens ziek melden als ik thuis niet weg kan...

- 1. beslist wel
- 2. waarschijnlijk wel
- 3. waarschijnlijk niet
- 4. beslist niet

... me ziek melden in dat geval vind ik: **acceptabel**   3   2   1   0   1   2   3   **verkeerd**

Ik zal me het komend jaar wel eens ziek melden als ik baal van mijn werk...

- 1. beslist wel
- 2. waarschijnlijk wel
- 3. waarschijnlijk niet
- 4. beslist niet

... me ziek melden in dat geval vind ik: **acceptabel**   3   2   1   0   1   2   3   **verkeerd**

Ik zal me komend jaar wel eens ziek melden als ik gewoon even iets leuks wil doen...

1. beslist wel
2. waarschijnlijk wel
3. waarschijnlijk niet
4. beslist niet

... me ziek melden in dat geval vind ik: **acceptabel**   3   2   1   0   1   2   3   **verkeerd**

Ik zal me dit jaar wel eens ziek melden als ik me beroerd voel...

1. beslist wel
2. waarschijnlijk wel
3. waarschijnlijk niet
4. beslist niet

... me ziek melden in dat geval vind ik: **acceptabel**   3   2   1   0   1   2   3   **verkeerd**

Ik zal me komend jaar wel eens ziek melden als ik geen zin heb om naar mijn werk te gaan...

1. beslist wel
2. waarschijnlijk wel
3. waarschijnlijk niet
4. beslist niet

... me ziek melden in dat geval vind ik: **acceptabel**   3   2   1   0   1   2   3   **verkeerd**

Onderstaande uitspraken hebben betrekking op de sfeer op de afdeling.

1. **Geheel mee oneens**
2. **Mee oneens**
3. **Niet mee oneens, niet mee eens**
4. **Mee eens**
5. **Geheel mee eens**
0. **Niet van toepassing**

Ik werk in een leuk team.	1 2 3 4 5	0
De sfeer op de afdeling is goed.	1 2 3 4 5	0
De samenwerking tussen mijn collega's en mij verloopt stroef.	1 2 3 4 5	0
Ik vind dat ik leuke collega's heb.	1 2 3 4 5	0
Ik heb het idee dat mijn collega's mij niet zo erg mogen.	1 2 3 4 5	0

BIJLAGE 4.

<i>Onderstaande uitspraken hebben betrekking op de opvattingen van andere mensen.</i>						
1. Geheel mee oneens 2. Mee oneens 3. Niet mee oneens, niet mee eens 4. Mee eens 5. Geheel mee eens 0. Niet van toepassing						
Collega's van mijn afdeling vinden dat ik me niet zomaar ziek kan melden.	1	2	3	4	5	
Mensen in mijn privé-omgeving vinden dat ik me niet zomaar ziek kan melden.	1	2	3	4	5	
Mijn partner vindt dat ik me niet zomaar kan ziekmelden.	1	2	3	4	5	0
Mijn kennissen en vrienden vinden dat ik me niet zomaar ziek kan melden.	1	2	3	4	5	0
De organisatie vindt dat ik me niet zomaar ziek kan melden.	1	2	3	4	5	
Mijn directe leidinggevende vindt dat ik me niet zomaar ziek kan melden.	1	2	3	4	5	
Mijn ouders vinden dat ik me niet zomaar kan ziekmelden.	1	2	3	4	5	0
Mensen die belangrijk voor mij zijn vinden dat ik me niet zomaar ziek kan melden.	1	2	3	4	5	

<i>De volgende uitspraken gaan over de mate waarin u zich iets aantrekt van de mening van anderen.</i>							
1. Niets 2. Weinig 3. Niet weinig, niet veel 4. Veel 5. Heel veel 0. Niet van toepassing							
Van de mening van de collega's van mijn afdeling trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	
Van de mening van mensen in m'n privé-omgeving trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	
Van de mening van mijn partner trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	0
Van de mening van mijn kennissen en vrienden trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	0
Van de mening van de organisatie trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	
Van de mening van mijn directe leidinggevende trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	
Van de mening van mijn ouders trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	0
Van de mening van mensen die belangrijk voor me zijn trek ik mij	1	2	3	4	5	aan	

<i>In hoeverre maken bepaalde situaties, die zich buiten uw werk voor kunnen doen, het u moeilijk om elke dag naar uw werk te gaan?</i>						
	1	2	3	4	5	
1. Geheel mee oneens						
2. Mee oneens						
3. Niet mee oneens, niet mee eens						
4. Mee eens						
5. Geheel mee eens						
0. Niet van toepassing						
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als het mooi weer is.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als ik net op vakantie geweest ben.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als er thuis problemen zijn.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als iemand in mijn gezin ziek is.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als er problemen zijn met de opvang van mijn kinderen.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als een familie-lid ernstig ziek is.	1	2	3	4	5	0

<i>In hoeverre kan de toestand waarin u verkeert het u moeilijk maken om elke dag naar uw werk te gaan?</i>						
	1	2	3	4	5	
1. Geheel mee oneens						
2. Mee oneens						
3. Niet mee oneens, niet mee eens						
4. Mee eens						
5. Geheel mee eens						
0. Niet van toepassing						
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als er met mij iets is waardoor ik niet goed kan werken.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken tijdens de laatste dagen van een lange dienst.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als ik heel moe ben.	1	2	3	4	5	0

BIJLAGE 4.

Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken wanneer ik het gevoel heb dat ik een bepaalde situatie niet aankan.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken wanneer ik het gevoel heb dat ik "op" ben.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als ik net ben hersteld van een ziekte.	1	2	3	4	5	0
Ik vind het wel eens moeilijk om te gaan werken als ik het te druk heb met zaken buiten mijn werk.	1	2	3	4	5	0

<i>De volgende uitspraken hebben betrekking op eigenschappen van uw werk. Wilt u aangeven in hoeverre u het met deze uitspraken eens bent?</i>						
1. Geheel mee oneens						
2. Mee oneens						
3. Niet mee oneens, niet mee eens						
4. Mee eens						
5. Geheel mee eens						
Mijn werk is interessant.	1	2	3	4	5	
In mijn werk is er tijd voor besprekingen.	1	2	3	4	5	
Mijn werk is afwisselend.	1	2	3	4	5	
Mijn werk is dynamisch.	1	2	3	4	5	
Door mijn werk kan ik mij verder ontwikkelen.	1	2	3	4	5	
In mijn werk worden overlegvormen goed gebruikt.	1	2	3	4	5	
Mijn werk geeft mij voldoening.	1	2	3	4	5	
Ik voel me betrokken bij de organisatie.	1	2	3	4	5	

*Onderstaande uitspraken betreffen de relatie tussen u en de patiënten/bewoners.
Als u in uw werk geen contact heeft met patiënten/bewoners omcirkelt u de "0".*

- 1. Geheel mee oneens**
- 2. Mee oneens**
- 3. Niet mee oneens, niet mee eens**
- 4. Mee eens**
- 5. Geheel mee eens**
- 0. Niet van toepassing**

Ik voel me betrokken bij de patiënten/bewoners met wie ik in mijn werk te maken heb.	1	2	3	4	5	0
Ik voel me onvoldoende gewaardeerd door de patiënten/bewoners met wie ik in mijn werk te maken heb.	1	2	3	4	5	0
Ik kan goed opschieten met de patiënten/bewoners met wie ik in mijn werk te maken heb.	1	2	3	4	5	0
Ik heb niet het gevoel dat ik een band heb met de patiënten/bewoners met wie ik in mijn werk te maken heb.	1	2	3	4	5	0
De relatie tussen mij en de patiënten/bewoners met wie ik in mijn werk te maken heb is goed.	1	2	3	4	5	0
Ik kan met sommige patiënten/bewoners met wie ik in mijn werk te maken heb absoluut niet overweg.	1	2	3	4	5	0

Onderstaande uitspraken hebben te maken met uw directe leidinggevende.

- 1. Geheel mee oneens**
- 2. Mee oneens**
- 3. Niet mee oneens, niet mee eens**
- 4. Mee eens**
- 5. Geheel mee eens**

Mijn directe leidinggevende is goed in staat de problemen die zich voordoen op te lossen.	1	2	3	4	5
Het contact met mijn directe leidinggevende is slecht.	1	2	3	4	5
Als ik problemen in mijn werk heb dan kan ik altijd een beroep doen op mijn directe leidinggevende.	1	2	3	4	5
Ik ben het meestal met mijn directe leidinggevende eens.	1	2	3	4	5
Mijn directe leidinggevende brengt mij slecht op de hoogte van het door te voeren beleid.	1	2	3	4	5
Mijn directe leidinggevende toont waardering voor mijn werk.	1	2	3	4	5
Ik kan nooit op mijn directe leidinggevende rekenen.	1	2	3	4	5

BIJLAGE 4.

<i>De volgende uitspraken hebben betrekking op het organisatiebeleid.</i>					
1. Geheel mee oneens					
2. Mee oneens					
3. Niet mee oneens, niet mee eens					
4. Mee eens					
5. Geheel mee eens					
Het organisatiebeleid is voor mij helemaal duidelijk.	1	2	3	4	5
Als er binnen de organisatie iets verandert word ik daar te laat van op de hoogte gesteld.	1	2	3	4	5
De positie van mijn werk binnen de organisatie is onduidelijk.	1	2	3	4	5
Ik heb te weinig inspraak als het gaat om veranderingen die in de organisatie plaats gaan vinden.	1	2	3	4	5
Ik ben het vaak eens met het beleid dat de organisatie voert.	1	2	3	4	5
Ik heb in mijn werk te weinig verantwoordelijkheden.	1	2	3	4	5
Ik ben niet op de hoogte van het organisatiebeleid.	1	2	3	4	5

<i>De volgende uitspraken hebben betrekking op de zwaarte van uw werk.</i>						
1. Geheel mee oneens						
2. Mee oneens						
3. Niet mee oneens, niet mee eens						
4. Mee eens						
5. Geheel mee eens						
0. Niet van toepassing						
De problematiek van de patiënten wordt steeds moeilijker.	1	2	3	4	5	0
Mijn werk kost mij veel energie.	1	2	3	4	5	
Op de afdeling waar ik werk, is de werkdruk hoog.	1	2	3	4	5	
Ik moet ervoor zorgen dat het team goed functioneert.	1	2	3	4	5	
Er werken te veel uitzendkrachten op de afdeling.	1	2	3	4	5	
Het is op de afdeling vaak te druk.	1	2	3	4	5	
Er is genoeg personeel op de afdeling.	1	2	3	4	5	
Ik heb niet genoeg tijd om de patiënten/bewoners die zorg te geven, welke ik in feite graag zou willen geven.	1	2	3	4	5	0
Er is te weinig personeel op de afdeling om al het werk gedaan te krijgen.	1	2	3	4	5	
Ik heb genoeg tijd om leuke dingen met de patiënten/bewoners te doen.	1	2	3	4	5	0

Hartelijk bedankt voor uw medewerking !

Als u tenslotte zelf graag nog wat wilt opmerken in het kader van ziekteverzuim kunt u onderstaande ruimte daarvoor benutten.

BIJLAGE 5A

Attitude

Pearson's correlatie-coëfficiënten: Overwegingen, evaluatie en combinatie van beide enerzijds met de attitude ten aanzien van ziekmelden anderzijds

Mogelijk gevolg ziekmelden:	Correlatie van overweging en attitude:	Correlatie evaluatie van mogelijk gevolg en attitude:	Correlatie combinatie (overweging en evaluatie) en attitude:
Verwachte nadelige gevolgen:			
1) werk blijft liggen	-.16**	.19**	-.00
2) collega's extra werk	-.03	.22**	.14*
3) er wordt gebeld wanneer ik weer kom werken	-.05	-.12*	-.14*
4) word niet gemist: collega's nemen werk over	.07	.21**	.13
5) afspraken patiënten moeten worden afgezegd	.07	.19**	.17**
6) invalkracht opgeroepen worden	.05	.20**	.15*
7) nadelige gevolgen voor patiënten	.01	.10	.06
8) belast mijn collega's	-.09	.24**	.10
9) werk kan niet worden overgenomen	-.05	.22**	.10
10) afdeling komt in problemen	-.09	.21**	.05
11) maatregelen moeten worden getroffen	.05	.23**	.21**
12) werk stapelt zich op	-.17**	.21**	.02
Verwachte gunstige gevolgen:			
1) tijd om te herstellen	-.01	.15*	.06
2) kan werk even vergeten	.18**	.16**	.17**
3) tijd om uit te rusten	.21**	.21**	.23**
4) kan tot mezelf komen	.20**	.17**	.20**
5) tijd om goed uit te zien	.13*	.13*	.16*
6) collega's tonen belangstelling	-.04	.02	-.06
7) kan afstand nemen van werk	.18**	.25**	.21**

(* p= .01/ ** p= .001)

Opvallend is dat de evaluaties van de gevolgen van ziekmelden beduidend sterker samenhangen met de attitude dan de overwegingen bij de betreffende consequentie. Dit geldt met name voor de twaalf negatieve gevolgen. Slechts een zestal overwegingen correleert tevens significant ($p < .001$) met de verzuimattitude; vier hiervan betreffen positieve consequenties. Blijkbaar spelen de evaluaties van de te verwachten gevolgen van ziekmelden een grotere rol in het bepalen van een verzuimattitude en zijn wat de overwegingen betreft met name positieve gevolgen belangrijk voor het vormen van een attitude ten aanzien van verzuim.

Pearson's correlatie-coëfficiënten**Overwegingen, evaluatie en combinatie van beide met de attitude ten aanzien van wit, grijs en zwart verzuim**

Correlaties van respectievelijk overweging, evaluatie en combinatie van beide met de attitude ten aanzien van wit (W), grijs (G) en zwart (Z) verzuim :	Overwegingen, gecorreleerd met attitude			Evaluaties, gecorreleerd met attitude			Combinatie overweging en evaluatie, gecorreleerd met attitude		
	W	G	Z	W	G	Z	W	G	Z
Verwachte nadelige gevolgen:									
1. werk blijft liggen	-	-.16 ²	-.15 ²	.14 ¹	.14 ¹	.19 ²	-	-	-
2. collega's extra werk	-	-.11 ¹	-	.12 ¹	.22 ²	.21 ²	-	-	.17 ²
3. er wordt gebeld wanneer ik weer kom werken	-	-	-	-	-	-	-.14 ¹	-	-
4. word niet gemist: collega's nemen werk over	-	-	-	.16 ²	.17 ²	.18 ²	-	-	-
5. afspraken patiënten moeten worden afgezegd	-	-	-	.14 ¹	.17 ²	.18 ²	-	.17 ²	.14 ¹
6. invalkracht opgeroepen worden	-	-	.11 ¹	.14 ¹	.17 ²	.18 ²	-	.13 ¹	.17 ²
7. nadelige gevolgen voor patiënten	-	-	-	-	-	.12 ¹	-	-	-
8. belast mijn collega's	-	-.12 ¹	-	.17 ²	.22 ²	.20 ²	-	-	-
9. werk kan niet worden overgenomen	-	-	-	.17 ²	.21 ²	.18 ²	-	-	-
10. afdeling komt in problemen	-.13 ¹	-	-	-	.19 ²	.26 ²	-	-	.13 ¹
11. maatregelen moeten worden getroffen	-	-	-	.17 ²	.20 ²	.22 ²	.15 ¹	.18 ²	.19 ²
12. werk stapelt zich op	-.15 ²	-.11 ¹	-.16 ²	.16 ¹	.17 ²	.19 ²	-	-	-
Verwachte gunstige gevolgen:	W	G	Z	W	G	Z	W	G	Z
1. tijd om te herstellen	-	-	-	.14 ¹	-	-	-	-	-
2. kan werk even vergeten	-	.18 ²	.17 ²	.16 ²	.14 ¹	-	-	.17 ²	.15 ¹
3. tijd om uit te rusten	.21 ²	.16 ²	.14 ¹	.23 ²	.15 ¹	.12 ¹	.23 ²	.20 ²	.15 ¹
4. kan tot mezelf komen	.21 ²	.14 ²	.13 ¹	.21 ²	.12 ¹	-	.20 ²	.15 ¹	.14 ¹
5. tijd om goed uit te zien	.17 ²	-	-	.15 ¹	-	-	.19 ²	-	-
6. collega's tonen belangstelling	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. kan afstand nemen van werk	.14 ¹	.16 ¹	.15 ²	.24 ²	.21 ²	.17 ²	.16 ¹	.19 ²	.17 ²

(- niet significant; ¹ p < .01; ² p < .001)

Twee geëvalueerde overwegingen zijn met name positief gerelateerd aan de attitude ten aanzien van zwart verzuim : de verwachting dat collega's extra werk hebben, en de verwachting dat een invalkracht moet worden ingezet wanneer men zich ziek meldt. Het 'afzeggen van afspraken met de patiënten' hangt positief samen met de attitude ten aanzien van grijs verzuim. Ook is het gegeven dat men het werk even kan vergeten bij ziekmelden belangrijker voor grijs, dan voor wit verzuim. Het witte verzuim kent met name als voordeel dat men tijd heeft om uit te rusten (dit is overigens het enige verband waarvan de correlatie groter dan .20 is) en tot zichzelf kan komen. Enigszins opvallend is dat er zeven overwegingen zijn die voor geen enkele verzuimattitude van betekenis zijn. Niet van belang in het kader van de attitude tegenover zwart, grijs of wit verzuim zijn: het tonen van belangstelling door de collega's, dat men tijd heeft om te herstellen, dat het werk opstapelt, dat het werk niet kan worden overgenomen, dat de collega's belast worden door een ziekmelding, dat men niet gemist wordt omdat het werk helemaal overgenomen kan worden, en tot slot dat een ziekmelding nadelige gevolgen heeft voor de patiënten.

BIJLAGE 6

Beschrijving subgroepen, onderscheiden naar verzuimduur

1. nul-verzuim: personen die zich gedurende een jaar niet ziekgemeld hebben. Deze groep bestond uit 196 personen (32.7 procent van de respondenten);
2. zeer kort verzuim: de verzuimgevallen van gemiddeld één à twee dagen. Uit de frequentieverdeling bleek dat slechts één verzuimdag per melding sporadisch voorkomt; blijkbaar wordt aan een ziekmelding altijd een tweede dag vastgekoppeld. Ruim 19 procent van alle ziekmeldingen bestond uit één of twee dagen (19.3%);
3. kort verzuim: ruim 26 procent (26.2%) van de verzuimgevallen duurde gemiddeld 3, 4 of 5 dagen (of eventuele dagdelen daartussen, zoals halve dagen); men is dan gemiddeld tussen drie dagen en een hele werkweek afwezig, of gedurende een deel van lange diensten van 10 dagen, zoals die bijvoorbeeld in de verpleging bestaan;
4. middellang verzuim: zes tot 14 dagen ziek per melding was het geval bij 27.7 procent van alle ziekmeldingen;
5. lang verzuim: 26.7 procent van de ziekmeldingen omvatte 14 dagen of meer; de helft hiervan bestond uit verzuim tot 40 dagen per melding en de helft uit verzuim tussen 40 dagen en een jaar per melding.

Van de vijf groepen, die onderscheiden zijn op grond van verzuimklassen, is door middel van variantie-analyses gekeken of deze essentieel van elkaar verschillen op een aantal beschrijvende kenmerken. In drie opzichten bleek de groep nul-verzuimers af te wijken ten opzichte van de overige vier groepen, namelijk:

- nul-verzuimers bestaan meer dan de groepen 3, 4 en 5 uit fulltime-medewerkers; ten opzichte van groep 2 is dit verschil niet significant.
- men werkt over het algemeen langer in het ziekenhuis en langer op de huidige werkplek (significant langer dan groep 2,3 en 5).
- de gemiddelde leeftijd is hoger dan die van de groepen 2, 3, 4 en 5.

De overige groepen wijken op deze aspecten niet significant van elkaar af.

Tevens is nagegaan of bepaalde personeelscategorieën, zoals verplegend, huishoudelijk, medisch personeel e.d., over- of ondervertegenwoordigd zijn in bepaalde categorieën.

- De werknemers die het meest tot de 'nul-verzuimers' behoorden, bestonden uit medisch personeel (28.9%), gevolgd door sociaal-wetenschappelijk personeel (18.7%).
- De groep met een of twee dagen verzuim per ziekmelding bestond voornamelijk uit administratief personeel (28.7%).
- 3, 4 of 5 dagen per keer verzuimen treedt vooral op in drie personeelscategorieën, namelijk verplegend (17.8%), sociaal-wetenschappelijk (17,8%) en paramedisch personeel (17%).
- In groep 4, waarin men 6 tot 14 dagen per keer verzuimt, kwam voornamelijk verzuim van huishoudelijk personeel voor (21.9%), gevolgd door het technisch personeel (17.9%).
- De groep die langer dan 14 dagen ziek is per melding bestaat voor bijna een derde uit technisch personeel (30.3%), gevolgd door het huishoudelijk personeel (22.2%).

Het lager opgeleide personeel, werkzaam in de facilitaire diensten (technische dienst, huishoudelijke dienst) is voornamelijk in de langdurigere verzuimklassen vertegenwoordigd (> 6 dagen); het medisch en sociaal-wetenschappelijk personeel verzuimde het minst en het kortst, gevolgd door de administratieve beroepen. Verplegend personeel en werknemers met paramedische beroepen verzuimden gemiddeld drie à vijf dagen per melding.